

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci oprávnenej **P.** so sídlom v B. IČO: X., zastúpenej advokátskou kanceláriou V., so sídlom v B., proti povinnému **M. F.**, bývajúcemu v J., **o vymoženie 265,88 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp.zn. 8 Er 14/2012, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 27. marca 2012, sp.zn. 1 Co E 22/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Povinnému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Oprávnená podala súdnemu exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie na vymoženie sumy 265,88 € s príslušenstvom. Uviedla, že exekučným titulom je k návrhu pripojený rozhodcovský rozsudok vydaný STÁLYM ROZHODCOVSKÝM SÚDOM zriadeným pri R.z 22.septembra 2011, sp.zn. IIA0610084, ktorým uložil povinnému zaplatiť oprávnenej istinu 265,88 €, úrok vo výške 16,20 % ročne zo sumy 265,88 € od 2. apríla 2010 do zaplataenia istiny, úrok z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 265,88 € od 2. apríla 2010 do zaplataenia istiny, sumu dlžných úrokov a úrokov z omeškania vyčíslenú ku dňu predčasnej splatnosti celého úveru vo výške 29,18 €, sumu dlžných úrokov a úrokov z omeškania vyčíslenú odo dňa nasledujúceho po dni predčasnej splatnosti celého úveru odo dňa 1. apríla 2010 vo výške 127,24 €, sumu dlžných poplatkov vo výške 46,04 €, náhradu poplatku za rozhodcovské konanie vo výške 33,19 €, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozhodcovského rozsudku. V prevyšujúcej časti rozhodcovský súd žalobný návrh vo veci samej zamietol. Toto rozhodnutie nadobudlo

právoplatnosť 24. októbra 2011 a vykonateľnosť 28. októbra 2011. Súdny exekútor požiadal Okresný súd Spišská Nová Ves o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie.

Okresný súd Spišská Nová Ves uznesením z 10. januára 2012, č.k. 8 Er 14/2012-13, žiadosť súdneho exekútora JUDr. R. D. o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. Poukázal na § 41 ods.1 a 2, § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok), § 52 ods. 1, 2, 3, § 53 ods. 1, 5, 4 písm. r/, § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 45 ods. 1, 2, 3 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, § 2 písm. a/, § 3 ods. 1, 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Dospel k záveru, že exekučný titul bol vydaný na základe zmluvy o úvere, ktorá má charakter spotrebiteľskej zmluvy. Rozhodcovskú doložku, ktorá je súčasťou úverových podmienok považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku, teda neplatnú, pretože táto je súčasťou všeobecných obchodných podmienok oprávneného a povinný (spotrebiteľ) ju ako súčasť formulárovej zmluvy nemohol ovplyvniť. Osobitne si túto rozhodcovskú doložku nevyjednal a táto splynula s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým úverovým podmienkam. Okrem toho rozhodcovská doložka nútila spotrebiteľa v prípade sporu podrobiť sa rozhodcovskému konaniu, čím mu odobrala možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom. Tým spôsobila značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, ktorý sa podpisom takejto zmluvy vopred vzdal svojich práv. Keďže zmyslom, cieľom a účelom právnych noriem týkajúcich sa ochrany spotrebiteľa je poskytnúť spotrebiteľom minimálne takú úroveň ochrany, aká je stanovená smernicou 93/12/EHS, tak aj vnútroštátny súd je povinný vykladať predmetné ustanovenia smernice a vnútroštátneho práva tak, aby bol dosiahnutý výsledok stanovený predmetnou smernicou. Svoj názor o neprimeranej povahe predmetnej rozhodcovskej doložky súd oprel aj o stanovisko Súdneho dvora EÚ vo veci C-243/08 zo dňa 4. júna 2009 Pannon GSM Zrt. Proti Erzsébet Sustikné Gyorfí bod 40, v ktorom Súdny dvor konštatoval, že vopred stanovená podmienka v zmluve uzatvorenej medzi spotrebiteľom a dodávateľom v zmysle smernice (93/13/ES), ktorá nebola individuálne dohodnutá a ktorá priznáva právomoc pre všetky spory vyplývajúce zo zmluvy súdu, v obvode ktorého sa nachádza sídlo predajcu alebo dodávateľa, spĺňa všetky podmienky, aby mohla byť z hľadiska smernice 93/13/EHS kvalifikovaná ako nekalá. Teda podľa stanoviska Súdneho dvora spĺňa v zmysle smernice všetky podmienky „nekalosti“ už len dojednanie, že príslušným na riešenie sporov zo spotrebiteľskej zmluvy je všeobecný súd, v obvode ktorého má dodávateľ sídlo, a teda nie všeobecný zákonný súd spotrebiteľa.

Konštatoval, že rozhodcovský súd, ako to vyplýva z jeho rozhodcovského rozsudku absolútne opomenul aplikovanie príslušných kogentných vnútroštátnych a európskych noriem týkajúcich sa ochrany spotrebiteľa. Dospel k záveru, že pokiaľ vo veci vydal rozhodcovský rozsudok rozhodca, ktorý konal a rozhodoval na základe rozhodcovskej doložky, ktorú súd považoval ako celok za neprijateľnú a tým neplatnú (podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka), nemal inú možnosť ako žiadosť súdneho o udelenie poverenia na výkon exekúcie zamietnuť.

Krajský súd v Košiciach uznesením z 27. marca 2012, sp.zn. 1 Co E 22/2012 na odvolanie oprávnenej uznesenie okresného súdu potvrdil (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.). Stotožnil sa so záverom súdu prvého stupňa, podľa ktorého dojednaná rozhodcovská doložka predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka (v znení platnom v čase uzavretia spotrebiteľskej zmluvy). Uviedol, že ustanovenie § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka len demonštratívnym výpočtom (arg. slovo „najmä“) uvádza, ktoré podmienky sú neprijateľné. Ide len o príkladný výpočet neprijateľných podmienok, preto súd môže označiť za neprijateľnú podmienku aj inú zmluvnú podmienku, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je preto aj tá, ktorá núti spotrebiteľa, aby sa všetky spory vzniknuté v budúcnosti z predmetnej zmluvy riešili v rozhodcovskom konaní pred konkrétne určeným rozhodcovským orgánom. Správnosť tohto názoru potvrdil aj zákonodarca, ktorý túto podmienku zaradil do novelizovaného znenia § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka účinného od 1. januára 2008 novelou uskutočnenou zákonom č.568/2007 Z.z. Odvolací súd nepoprel, že rozhodovanie sporov v rozhodcovskom konaní je alternatívnou možnosťou k súdnemu konaniu, vyslovil však názor, že ak je spotrebiteľ nútený podrobiť sa podľa rozhodcovskej doložky rozhodnutiu vopred veriteľom určeného rozhodcovského súdu, nemožno hovoriť o individuálne dojednanej podmienke spotrebiteľskej zmluvy. Z toho dôvodu neobstojí odvolacia námietka oprávnenej, že povinný nenamietal a nevyjadril nesúhlas s rozhodcovskou doložkou zakotvenou v zmluve. Jedná sa o neprimeranú zmluvnú podmienku a súd je oprávnený vyvodiť všetky dôsledky, ktoré z toho vyplývajú podľa vnútroštátneho práva, aby sa uistil, že spotrebiteľ nebude takouto doložkou viazaný. Odvolaciu námietku oprávnenej týkajúcu sa skutočnosti, že zmluvu o úvere neuzavrela s povinným oprávnená a rozhodcovskú doložku vopred neformulovala, ale učinil tak právny predchodca oprávnenej, považoval za irelevantnú. Záver súdu prvého stupňa, že rozhodcovská doložka v zmluve o úvere je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ktorá je

podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka (v znení platnom v čase uzavretia zmluvy) neplatná, považoval za správny, pričom v tejto súvislosti poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV. ÚS 55/2011 z 24. februára 2011. Dojednanie rozhodcovskej doložky, v zmysle ktorej je na konanie zo zmluvy o úvere oprávnený len konkrétne určený rozhodcovský súd, považoval za nesúladne s právom na súdnu ochranu zaručeným Ústavou Slovenskej republiky. Dodal, že dodávateľ (právny predchodca oprávnenej) s odbornou starostlivosťou mal a musel vedieť, že nemá používať neprijateľné obchodné podmienky a má poznať dôsledky ich používania. Oprávnená musela počítať s tým, že plnenie z nekalej podmienky jej súd nemôže vymôcť. Exekúcia vedená na základe neprijateľnej rozhodcovskej doložky je neprípustná a exekučný súd na to prihliada už v štádiu rozhodovania o žiadosti o udelenie poverenia a následne v rámci rozhodovania o zastavení exekúcie (§ 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku). Za nedôvodnú považoval aj námietku oprávnenej o nedostatočnej odôvodnenosti súdu prvého stupňa, mal za to, že odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa spĺňa všetky požiadavky vyplývajúce z § 157 ods. 2 v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p. Z uvedených dôvodov rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. O náhrade trov konania rozhodol s poukazom na ustanovenie § 224 ods. 1 a 142 ods. 1 O.s.p.

Uznesenie odvolacieho súdu napadla oprávnená dovolaním. Dôvodnosť dovolania odvodila z ustanovení § 237 písm. d/, e/ f/ O.s.p. (v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, účastníkom konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom) a § 241 ods. 2 O.s.p. (a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci). Mala za to, že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, a teda bolo v súlade so zákonom rozhodnuté rozhodcovským rozsudkom. Považovala za neprijateľné, aby exekučný súd skúmal materiálnu správnosť rozhodcovského rozsudku, rozhodcovské konanie, ani zmluvu, na základe ktorej bol vydaný, nakoľko sa nepodal návrh na začatie konania o zrušení rozhodcovského rozsudku, hoci bol podľa zákona potrebný. Namietala, že uvedeným konaním súdu došlo k porušeniu článku 2 ods. 2 zákona č. 460/1992 Z.z. Ústavy Slovenskej republiky, keďže vo veci je rozhodcovským rozsudkom daná prekážka právoplatne rozhodnutej veci „res iudicata“. Uviedla, že ak je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok, súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu nie je vecne príslušný vo veci konať či už ako súd vyššej inštancie, kasačný súd alebo súd konajúci

o opravnom prostriedku, ale len ako tzv. exekučný súd. Poukázala na to, že exekučný súd nie je súdom, ktorý rozhoduje o opravných prostriedkoch voči exekučnému titulu a v exekučnom konaní nepreskúmava vecnú správnosť rozhodnutia, ktoré je exekučným titulom. Podľa názoru oprávnenej uvedeným konaním súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu jej bolo odňaté právo domáhať sa jej práva na uspokojenie jej pohľadávky v exekučnom konaní, nakoľko súd vyslovil bez zákonného dôvodu právoplatné a vykonateľné rozhodnutie vydané v súlade so zákonom za nevykonateľné. Za významnú považovala aj okolnosť, že Súdny dvor Európskej únie v žiadnom zo svojich rozhodnutí, týkajúcich sa výkladu smernice 93/13/ES o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, vo vzťahu k rozhodcovským doložkám v spotrebiteľskej zmluve, nevyslovil nekalosť takého dojednania per se, ale trval na tom, že nekalosť môže byť daná len pri splnení niektorých podmienok. Ďalej namietala, že zákonodarca mal úmysel dať spotrebiteľom právo rozhodnúť sa, kde uplatnia svoje práva, a preto nie je na mieste, aby súd nahrádzal vôľu spotrebiteľa, a to nezákonným zásahom do práv oprávnenej. Ak povinný nemá záujem na uplatňovaní si svojich práv, ak žiadnym spôsobom nenapravil vôľu napadnúť rozhodcovský rozsudok, považovala za absurdné, aby túto jej vôľu nahrádzal súd. Bola toho názoru, že ak povinný svoju vôľu prejavil podpisom zmluvy, ktorá doložku obsahovala, súd svojim konaním zasiahol do práv oprávnenej, ako aj povinného slobodne prejavíť svoju vôľu. Napadla aj právne závery súdov nižších stupňov o neprijateľnosti podmienky, za ktorú považovali súdy zmluvné dojednanie účastníkov o rozhodcovskej doložke uvedenej v zmluve o úvere. Vyslovila názor, že rozhodcovská doložka, ktorou sa všetky spory v súvislosti so zmluvou podriaďujú rozhodcovskému konaniu, nie je v zmysle smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1995 nekalou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve. Odňatie práva oprávnenej konať pred súdom sa odrazilo v tom, že uznesenia súdu prvého stupňa, ako aj odvolacieho súdu neboli dostatočne odôvodnené. Namietala, že vo vzťahu k jej námietkam v odvolaní sa odvolací súd obmedzil len na ich citáciu, nepotvrdil a ani nepoprel opodstatnenosť jej tvrdení v odvolaní, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie, a k odňatiu možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f) O.s.p. Navrhla, aby dovolací súd uznesenie krajského súdu zmenil a poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie, alternatívne aby dovolací súd zrušil uznesenia súdu prvého a druhého stupňa a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Povinný sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno dovolaním napadnúť.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. V zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Uznesenie odvolacieho súdu, ktoré napadla oprávnená dovolaním, nemá znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Odvolací súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, dovolanie ale nesmeruje proti potvrdzujúcemu uzneseniu uvedenému v § 239 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p. Dovolanie oprávnenej preto podľa ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Prípustnosť dovolania oprávnenej by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu) ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako

účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je zistenie, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Oprávnená procesné vady konania v zmysle § 237 písm.a/, b/, c/, g/ O.s.p. netvrdila a existencia týchto vád nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolateľka prípustnosť dovolania vyvodzovala z § 237 písm. d/ O.s.p., keď poukázala na prekážku rei iudicatae.

Podľa § 159 ods. 3 O.s.p. len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova.

Prekážka rozsúdenej veci (rei iudicatae) svojou podstatou patrí k procesným podmienkam a jej existencia (zistenie) v každom štádiu konania vedie k zastaveniu konania. Táto prekážka nastáva predovšetkým vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať tá istá vec. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutočných tvrdení, z ktorých bol uplatnený (t.j. ak vyplýva z rovnakého skutku).

Pre posúdenie, či je daná prekážka veci právoplatne rozhodnutej, nie je významné, ako súd po právnej stránke posúdil skutkový dej, ktorý bol predmetom pôvodného konania. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, pokiaľ určitý skutkový dej (skutok) bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený inak, nesprávne či neúplne. Pokiaľ ide o totožnosť účastníkov, nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie (či ten, kto bol v skoršom konaní žalobcom, je žalobcom aj v novom konaní alebo má postavenie žalovaného, resp. či ten, kto v skoršom konaní vystupoval ako žalovaný, má alebo nemá v novom konaní procesné postavenie žalovaného). Konanie sa týka tých istých osôb aj v prípade, ak v novom konaní vystupujú právni nástupcovia pôvodných účastníkov konania, či už z dôvodu univerzálnej alebo singulárnej sukcesie.

Z obsahu spisu vyplýva, že konaniu vo veci exekúcie oprávnenej PRO CIVITAS s.r.o., so sídlom v Bratislave, Astrová 2/A, proti povinnému M. F., bývajúcemu v J., o vymoženie 265,88 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp.zn. 8 Er 14/2012, na základe rozhodcovského rozsudku vydaného STÁLYM ROZHODCOVSKÝM SÚDOM zriadeným pri R. z 22. septembra 2011, sp.zn. IIA0610084, nepredchádzalo žiadne iné konanie na súde a vo veci nebolo predtým rozhodnuté. Vzhľadom na uvedené dovolateľkou vytýkaná vyššie uvedená vada konanie nezaťažila.

Podľa názoru oprávnenej je konanie súdov postihnuté aj vadou podľa § 237 písm. e/ O.s.p., ktorej sa mali, ako to vyplýva z obsahu dovolania, dopustiť zrejme tým, že skúmali podmienky vydania rozhodcovského rozsudku, hoci povinná nevyvinula žiadnu aktivitu na takýto prieskum. Oprávnená túto vadu namieta neopodstatnene.

Ustanovenie § 237 písm.e/ O.s.p. zakladá prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku jednej z neodstrániteľných podmienok konania, návrhu na začatie konania; ak konanie prebieha napriek nedostatku návrhu a nejde o prípad, kedy súd môže konať aj bez návrhu, je treba konanie zastaviť.

Exekučný súd ale v danej veci začal konať na základe žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, o ktorej bol povinný rozhodnúť do 15 dní od jej doručenia (§ 44 Exekučného poriadku). V tomto prípade z určujúceho – obsahového – hľadiska (§ 41 ods. 2 O.s.p.) nejde zo strany oprávnenej o námietku nedostatku návrhu

na začatie konania v zmysle ustanovenia § 237 písm. e/ O.s.p., ale o námietku inú, ktorú oprávnená uvádza vo väzbe na otázku zákonnosti a vecnej správnosti postupu a právnych záverov súdov (ich právneho posúdenia veci), na ktorých v danom prípade založili svoje rozhodnutia.

Oprávnená v dovolaní tiež namieta, že súdy jej v konaní odňali možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

Dovolateľka v súvislosti s tvrdením procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. namieta porušenie jej práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04).

Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

K odňatiu možnosti oprávnenej pred súdom konať a k porušeniu práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd malo podľa jej názoru dôjsť tým, že súd prvého stupňa zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, hoci pre takéto rozhodnutie neboli splnené zákonom stanovené podmienky.

Podľa názoru dovolacieho súdu v prejednávanej veci (vychádzajúc z obsahu spisu) odvolací súd i exekučný súd splnenie podmienok pre zamietnutie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie posúdili správne.

Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky (dohodnutej v spotrebiteľskej veci, t.j. vo veci vyplývajúcej zo spotrebiteľského právneho vzťahu, ktorým je právny vzťah založený právnou skutočnosťou - spotrebiteľskou zmluvou) súdy v exekučnom konaní nepreskúmavali vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, ale len realizovali svoje oprávnenie vyplývajúce zo zákona a to z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t.j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom.

Rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva (či už uzavretá vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky), na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá alebo bola uzavretá neplatne. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku. Takúto interpretáciu ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyžaduje účel právnej úpravy premietajúcej sa v právnych predpisoch na ochranu práv spotrebiteľa tvoriacich samostatné

odvetvie práva, a to spotrebiteľské právo. Týmto účelom je odstránenie značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach založených spotrebiteľskou zmluvou ku škode spotrebiteľa.

Oprávneniu súdov v exekučnom konaní skúmať právomoc rozhodcovského súdu v súvislosti s existenciou rozhodcovskej zmluvy, resp. s jej neplatnosťou, nebránia ustanovenia zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „zákon o rozhodcovskom konaní“), napr. § 21 ods. 2 alebo § 40 ods. 1 písm. c/ tohto predpisu. Tieto ustanovenia sa týkajú všeobecne účastníkov rozhodcovského konania, ktorými môžu byť aj iné subjekty, než spotrebiteľ, pričom sa v nich premieta klasická rímska právna zásada (princíp) „vigilantibus iura scripta sunt“ („práva patria bdelym“ alebo „nech si každý stráži svoje práva“ alebo „zákony sú písané pre bdelych“). Kým nevyužitie postupu podľa týchto ustanovení v prípade iných účastníkov rozhodcovského konania znamená stratu možnosti skúmať a spochybňovať rozhodcovskú zmluvu a tým aj právomoc rozhodcovského súdu v konkrétnej veci (pretože inak by tieto ustanovenia strácali svoj zmysel – boli by nadbytočné), v spotrebiteľských veciach tomu tak nie je. Princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa. To znamená, že aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybníť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť tohto exekučného titulu. Takýmto postupom exekučný súd naplňa príkaz vyplývajúci z princípu ochrany práv spotrebiteľa.

V preskúmvanej veci súdy v exekučnom konaní správne konštatovali neprijateľnosť a tým aj neplatnosť rozhodcovskej doložky z dôvodu, že nebola individuálne dojednaná, a že spôsobovala nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinnej. Listiny predložené oprávnenou takýto záver umožňovali. Z úverovej zmluvy uzavretej medzi oprávnenou a povinným vyplýva, že rozhodcovská doložka bola medzi zmluvnými stranami dohodnutá už podpisom zmluvy, keďže sa v nej výslovne uvádzalo, že jej súčasťou sú (ako predtlačný formulár) Všeobecné obchodné podmienky a Obchodné podmienky pre úver, a teda aj rozhodcovská doložka obsiahnutá v bode 10.2. Obchodných

podmienok pre úver. Dovolací súd sa stotožňuje aj s dôvodmi, ktorými súdy v exekučnom konaní odôvodnili nevyváženosť dohodnutej rozhodcovskej doložky. Správnym rozhodnutím o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie preto neodňali oprávnenej možnosti konať pred súdom.

Dovolaiteľka ďalej tvrdila, že konanie súdu je postihnuté aj vadou podľa § 237 písm. f/ O.s.p., ktorej sa súd dopustil tým, že jej neumožnil riadne a zákonným spôsobom uplatniť svoje práva z rozhodcovského rozsudku v exekučnom konaní. Oprávnená nemala možnosť podať kvalifikované odvolanie proti uzneseniu prvostupňového súdu v dôsledku nedostatočného odôvodnenia jeho rozhodnutia a odvolací súd sa nezaoberal ani týmito odvolacími dôvodmi oprávnenej, ktoré v podanom odvolaní uviedla. Dovolaiteľka uviedla, že pred vydaním poverenia na výkon rozhodnutia súd nemá preskúmvaciu právomoc (zrejme vo vzťahu k exekučnému titulu).

Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že vyššie uvedená námietka dovolaiteľky týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutia odvolacieho súdu nie je dôvodná.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESĽP. Judikatúra tohto súdu ale nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 167 ods. 2 O.s.p. ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená vo vyššie citovanom ustanovení. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení.

Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávanú vec, a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijatý záver o nesplnení podmienok pre vyhovie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zrozumiteľne a v značnom rozsahu vysvetlil.

Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia skonštatoval správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvého stupňa a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia prvostupňového súdu doplnil ďalšie dôvody, pre ktoré toto rozhodnutie potvrdil. Taktiež vysvetlil, prečo sa nestotožnil s námietkami oprávnenej uvedenými v odvolaní. Odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia dalo tak odpoveď na relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany oprávnenej, keď v dostatočnom rozsahu zodpovedalo, prečo

nemohlo byť vyhovené žiadosti požadovanej súdnym exekútorom. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a že aj odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv oprávnenej.

Dovolaiteľka v dovolaní namieta, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.).

Iná vada konania je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Je právne relevantná, ak mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Z hľadiska dovolateľkou tvrdenej existencie tzv. inej vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. treba uviesť, že dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia o tomto dovolacom dôvode až vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné (o tento prípad ale v prejednávanej veci nejde).

Dovolaiteľka napokon tvrdí, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť

rozhodnutia). Aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľky boli opodstatnené, mohli mať za následok nanajvyš vecnú nesprávnosť napadnutého uznesenia, ale nezakladali by súčasne prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné, ale o taký prípad v danej veci nejde.

Vzhľadom na uvedené možno preto zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O.s.p., a iné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie oprávnenej v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým uznesením odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnému povinnému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti oprávnenej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky mu však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že nepodal návrh na ich priznanie.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. februára 2013

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová

